

Česká republika

Česká školní inspekce

Liberecký inspektorát - oblastní pracoviště

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Základní umělecká škola Jilemnice

Valdštejnská 216, 514 01 Jilemnice

Identifikátor školy: 600 099 385

Termín konání orientační inspekce: 14. – 16. října 2002

Čj.:	083 284/02-4017
Signatura:	oh5kw111

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY/ŠKOLSKÉHO ZAŘÍZENÍ

Základní umělecká škola (ZUŠ) Jilemnice byla založena v roce 1954. Od roku 1992 má právní subjektivitu, jejím zřizovatelem je Město Jilemnice, Masarykovo náměstí 82. Umělecké vzdělávání poskytuje v přípravném a základním studiu I. a II. stupně v hudebním (HO), výtvarném (VO) a tanečním oboru (TO). Rozhodnutí o zařazení školy do sítě škol umožňuje výuku na odloučených pracovištích v Základní škole Studenec a v Základní škole Košťálov, navíc škola zřídila pro HO odloučené pracoviště v Základní škole Poniklá.

PŘEDMĚT INSPEKČNÍ A KONTROLNÍ ČINNOSTI

Předmětem inspekční bylo zjištění a zhodnocení:

- personálních podmínek vzdělávání a výchovy vzhledem ke schváleným učebním dokumentům v HO a VO,
- materiálně-technických podmínek vzdělávání a výchovy vzhledem ke schváleným dokumentům v HO a VO,
- průběhu a výsledků vzdělávání a výchovy v HO a VO.

HODNOCENÍ PERSONÁLNÍCH PODMÍNEK VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY VZHLEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM

Ve školním roce 2002/2003 výuku v ZUŠ zajišťuje 17 pedagogů, z toho 10 učí na plný vyučovací úvazek. Hudební vzdělávání poskytuje celkem 12 vyučujících v předmětech přípravná hudební výchova (PHV), hra na klavír, housle, zobcovou flétnu (pouze jako přípravný nástroj), dechové nástroje dřevěné, kytaru, akordeon a dále v předmětech hudební nauka (HN), komorní hra a sborový zpěv pro žáky PHV. Rozšířené vyučování v letošním školním roce není realizováno.

Výuku ve VO vedou čtyři učitelé. Specifikou oboru je, že dvě vyučující (s odbornou způsobilostí) se při metodickém vedení žáků výrazně zaměřují na výtvarnou práci v materiálu a plně kvalifikovaný pedagog preferuje studijní kresbu a malbu.

Výuku TO zajišťuje v plném vyučovacím úvazku jedna odborně i pedagogicky způsobilá učitelka.

Ředitelka se snaží při naplňování výchovně-vzdělávacích cílů u zaměstnanců podporovat pocit sounáležitosti a důvěry. Jejím poradním orgánem je pouze pedagogická rada, umělecká rada ani předmětové komise nejsou vzhledem k nižšímu počtu vyučujících ustaveny. Provoz v hlavní budově i v odloučených pracovištích školy je zajištěn pověřenými pracovníky.

Začínající učitelé v pedagogickém sboru nejsou. Nekvalifikovaní, pokud nemají dlouhodobou pedagogickou praxi, studují a průběžně konzultují metodické postupy s odborně a pedagogicky způsobilými vyučujícími.

Přímý, prakticky denní osobní kontakt ředitelky s vyučujícími umožňuje systematickou a účinnou kontrolu průběhu vzdělávací činnosti. Hospitace v hodinách probíhají podle potřeby, závěry jsou s učiteli projednávány. Poznatky o výstupech výchovně-vzdělávací práce získává vedení účastí na koncertech a dalších interních akcích školy.

Vyučující využívají nabídky dalšího odborného vzdělávání i mimo rámec Libereckého kraje. Učitelky VO se v letošním školním roce prezentovaly v oblastní přehlídce VO ZUŠ. HO se pravidelně zúčastňuje soutěží vyhlašovaných MŠMT v disciplínách, které jsou ve výuce

zastoupeny. Výsledky, kterých v dlouhodobé konfrontaci s dalšími ZUŠ dosahuje, hodnotí inspekce jako nadprůměrné.

Organizační struktura je vzhledem k velikosti školy funkční. Vedení tvoří ředitelka, kterou v nepřítomnosti zastupuje hospodářka. Kompetence jsou dány, písemně je stanovena jen majetková zodpovědnost. Všichni zaměstnanci byli prokazatelně seznámeni s pracovním řádem. Na chodbě hlavní budovy vyvěšený školní řád postrádá práva žáků.

Rozvrh hodin je sestaven tak, aby vedení mělo možnost systematicky sledovat průběh vyučovacího procesu i v odloučených pracovištích.

Vnitřní informační systém je založen na vzájemné neformální komunikaci (osobní kontakt, nástěnky, pravidelné porady atd.). Rada školy ani rodičovské sdružení nebyly ve škole ustaveny. Spolupráce s rodiči probíhá většinou formou návštěvy třídních přehrávek a veřejných koncertů.

Vedení věnuje velkou pozornost prezentaci školy. HO pořádá interní přehrávky, veřejná vystoupení i výchovné koncerty pro místní školy, VO instaluje výstavy v zámeckých výstavních prostorách. Sál ZUŠ je využíván i ke koncertním účelům pro širší veřejnost (např. koncerty posluchačů konzervatoří – bývalých žáků školy).

Personální podmínky vzdělávání a výchovy v HO a VO jsou vzhledem ke schváleným učebním dokumentům průměrné.

HODNOCENÍ MATERIÁLNĚ-TECHNICKÝCH PODMÍNEK VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY VZHLEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM

Hlavní budova (původně reprezentační vila), kterou ZUŠ od roku 1982 používá, byla účelově upravena tak, aby prostory vyhovovaly základním potřebám tohoto typu školy. Zvuková izolace učeben HO však nevyhovuje, VO se ve vyčleněných prostorách tísni, navíc v suterénních prostorách vzlíná vlhko. Ke škole patří prostorná zahrada, kterou v letních měsících využívá VO.

V ředitelně, jež současně slouží jako učebna, je umístěna centrální knihovna, příruční knihovny učitelé nemají. Notový archiv je rozdělen mezi vyučující podle jejich zaměření. Žákům je umožněno na omezenou dobu zapůjčení vybraných hudebních nástrojů.

Vybavení odborných učeben je podmíněno především finančními možnostmi. HO disponuje omezeným počtem učeben pro individuální i kolektivní výuku a koncertním sálem s kapacitou 100 míst. Jednotlivé učebny jsou vybaveny klavíry, jejich stáří a opotřebovanost (s výjimkou koncertního sálu) vyžaduje pravidelnou a náročnou údržbu. Učebna HN je vybavena video a audiotechnikou i dalšími pomůckami (např. rytmickými nástroji, tabulí s notovou osnovou, vyobrazením různých hudebních nástrojů, portréty skladatelů apod.).

VO se výrazně profiluje na práci v materiálu, což přináší dost velké prostorové nároky. K dispozici má dvě vzájemně propojené a účelově zařízené místnosti se sociálním zařízením a jednu dosud nevhodně uspořádanou učebnu bývalé hudební nauky. Pro studijní kresbu a malbu starší žáci používají sál. V přidělených místnostech není dostatek místa pro plošnou ani prostorovou tvorbu větších formátů, a proto obor musí vyučovat početně slabší skupiny žáků. Základní vybavení výtvarným materiálem a učebními pomůckami umožňuje plnění obsahu předmětů předepsaných učebními plány (UP).

Vedení si je vědomo nedostatků v zabezpečení materiálně-technických podmínek vzdělávání

a snaží se v rámci finančních možností o jejich zlepšení. Inspekci předložilo projektovou studii z roku 1995, která však z důvodu ekonomické náročnosti nebyla dosud realizována.

Materiálně-technické podmínky vzdělávání a výchovy v hudebním a výtvarném oboru jsou vzhledem ke schváleným učebním dokumentům průměrné.

HODNOCENÍ PRŮBĚHU A VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY V HO A VO

Realizace vyučovaných oborů

Vyučované studijní obory (HO, VO) jsou v souladu s rozhodnutím o změně zařazení školy do sítě škol.

UP v HO korespondují s platným rozvrhem hodin a s výkazy žáků a vyučovacích hodin. Ve VO jsou však vyučovány dva dny v týdnu (v dopoledních hodinách dvě a jednu hodinu) žáci mateřské školy, přestože Vzdělávacím programem výtvarného oboru základních uměleckých škol (č.j. 15 865/2000-22) je pouze výjimečně umožněno vzdělávat žáky mladší šesti let. UP je povoleno pouze maximální snížení hodinové dotace na dvě hodiny týdně.

V HO je vyučováno podle platných učebních osnov, ve VO podle vzdělávacího programu VO ZUŠ.

Povinná dokumentace obou sledovaných oborů zachycuje průběh vzdělávání. Při kontrole zařazení žáků do ročníků VO v některých případech však inspekce zaznamenala nesoulad s UP.

Vedení školy se snaží sledovat naplňování UP a učebních osnov. Některé nedostatky zjištěné ve VO byly odstraněny již v průběhu inspekční činnosti.

Realizace inspekci sledovaných studijních oborů je v souladu se vzdělávacím programem školy.

Průběh a výsledky vzdělávání v hudebním oboru

V HO vyučuje celkem 12 učitelů. Inspekci bylo hospitováno u šesti, v osmi vyučovacích jednotkách v předmětech HN, PHV, hra na klavír, kytaru a příčnou flétnu. Výběr učitelů a jednotlivých vyučovaných předmětů byl ovlivněn rozvrhem hodin. Vliv nedostatečné odborné nebo pedagogické způsobilosti se ve sledované výuce inspekci výrazněji neprojevil.

Žáci byli motivováni především novostí a zajímavostí studovaného hudebního materiálu, náročností technických i výrazových problémů i dostatečnou názorností ze strany vyučujících. V několika případech byli žáci motivováni cílenou přípravou na veřejná vystoupení.

Studijní plány obsažené v třídních knihách mají rozdílnou kvalitu. V individuální nástrojové výuce většinou obsahují pouze prostředky (tj. výběr skladeb určených k nastudování), v menší míře i výchovně-vzdělávací cíle. Vyučující při výběru skladeb určených ke studiu respektují specifické zvláštnosti žáků i metodických postupů u jednotlivých hudebních nástrojů. V kolektivních předmětech (HN, PHV) jsou tematické plány velmi pečlivě a zodpovědně zpracovány. Inspekce rovněž nezaznamenala závažnější nedostatky v přípravě vyučujících na hospitované hodiny.

V individuálním vyučování převažují tradiční metodické postupy kombinované s novými trendy osvojování základních návyků a dovedností při hře na jednotlivé hudební nástroje.

V kolektivním vyučování převažuje účelné střídání frontálního a problémového způsobu učení ve skupinách.

Snahou vyučujících zejména v kolektivních předmětech bylo vytvářet podmínky pro účelově řízenou aktivitu žáků, v individuálním vyučování pak zvládnutí technických i výrazových problémů. Velký důraz je kladen na jejich zodpovědnou domácí přípravu.

Z hlediska psychohygieny vyučování nebyly zjištěny závažnější problémy, kromě již popsaných nedostatků ve vzájemné zvukové izolaci učeben. Učebna HN, která je využívána žáky různých věkových kategorií, je vybavena lavicemi několika velikostí.

Materiální podpora výuky vychází ze současného stavu vybavení jednotlivých učeben. V individuální výuce mají učitelé k dispozici klavíry i další hudební nástroje, umožňující souhru se žákem i volbu názorných ukázek při procvičování náročnějších úseků studovaných skladeb.

Průběh a výsledky vzdělávání v HO jsou na velmi dobré úrovni.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy ve VO

Česká školní inspekce (ČŠI) v průběhu své činnosti hospitovala u třech vyučujících ve čtyřech tříhodinových lekcích.

Výtvarné vzdělávání zajišťují tři učitelky na plný pracovní úvazek a jeden pedagog na úvazek částečný. Dvě učitelky inklinují k alternativnímu přístupu „Svět a jeho ztvárnění v materiálu“ v kombinaci s „Duchovní a smyslovou výchovou“. Dva pedagogové využívají přístup „Výtvarné vyjadřování v kresbě, malbě, grafice a modelování“. Výraznější zaměření na výtvarnou práci v materiálu klade větší náročnost na velikost pracovního i skladovacího prostoru. Pro obor vyčleněné místnosti jsou malé, vyučovány mohou být proto pouze početně slabší skupiny.

Na základě studia pedagogické dokumentace i v průběhu řízeného rozhovoru s učiteli inspekce zjistila, že bezprostřední příprava na výuku, volba témat v tematických plánech i vstupní motivace jsou ovlivněny regionální tradicí podkrkonošské řemeslné tvorby i zaměřeností pedagogů. ČŠI také zaznamenala atypickou organizaci výuky a z toho plynoucí rozdílný způsob plánování i vlastní přípravy učitelů. Systém tzv. kolečka – tj. pravidelné (po týdnu) střídání celých skupin žáků u jednotlivých vyučujících sice zajišťuje neformální týmovou spolupráci, avšak nezohledňuje přesně hodinovou dotaci UP předepsaných vyučovacích předmětů. Naopak využitím systému týmového plánování vznikají široké možnosti společných námětů, variabilita a přirozené konkurenční prostředí.

Ve všech inspekci sledovaných skupinách byly respektovány věkové zvláštnosti žáků. Kultivované vystupování pedagogů i jejich citlivé korektury měly motivační charakter. Žáci nacházeli odlišně řešená zadání a se zájmem experimentovali. Hospitované hodiny se vyznačovaly tvůrčí atmosférou.

V ústním průběžném i celkovém hodnocení výsledků jednotlivých kroků výtvarných řad však nebylo dostatečně využíváno vzájemné porovnávání výstupů a sebehodnocení žáků.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy ve výtvarném oboru jsou průměrné.

Výsledky vzdělávání a výchovy zjišťované školou

ZUŠ používá vlastní evaluační nástroje nemá je však popsány a systematicky zpracovány. Zaměření a velikost školy umožňují ředitelce analyzovat výsledky výchovně-vzdělávacího

procesu rozbohem žákovských vystoupení, mimoškolních prezentací i porovnáním s dalšími ZUŠ v rámci soutěží vyhlašovaných každoročně MŠMT ČR. Kritériem úspěšnosti je i kvalitní příprava žáků k dalšímu profesnímu studiu.

ZUŠ ve výchově a vzdělávání vychází z platných učebních plánů a osnov. Některé nedostatky zjištěné ve VO byly do uzavření inspekce v převážné míře odstraněny. V HO je relativně vyrovnaná úroveň vyučování zejména v klavírním oddělení a oddělení dechových nástrojů dřevěných. V PHV a HN lze po získání potřebné pedagogické praxe vyučující očekávat další vzestup úrovně těchto předmětů. Pro VO je limitujícím faktorem zkvalitnění práce řešení současných prostorových a organizačních problémů. Vyučující se aktivně zúčastnili letošní oblastní přehlídky v České Lípě a snažili se porovnávat výstupy své pedagogické činnosti s výstupy ostatních škol.

Hodnocení výsledků vzdělávání provedené inspekci se výrazněji neliší od hodnocení prováděné školou i když využití dostupných evaluačních nástrojů je na uměleckých školách značně omezené.

DALŠÍ ZJIŠTĚNÍ

V posledním rozhodnutí o změně zařazení do sítě škol není uvedeno odloučené pracoviště v ZŠ Poniklá, kde je vyučován HO.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

1. Třídní knihy pro skupinové vyučování HO a VO (2002/2003).
2. Třídní knihy pro individuální vyučování HO (2002/2003).
3. Katalogy o průběhu studia – HO a VO.
4. Rozvrh hodin vyučovaných skupin a individuálně vyučovaných žáků (2002/2003).
5. Inspekční zpráva čj. 083 200/99-4017.
6. Výkazy žáků a vyučovacích hodin (2002/2003).
7. Protokoly o komisionálních zkouškách (2001/2002).
8. Výtvarné práce žáků.
9. Změna zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení vydané Školským úřadem Semily dne 29.6.2000 pod č.j. P-467/2000-Kp

ZÁVĚR

Inspekce dlouhodobě sleduje dosahované výsledky vzdělávání a výchovy v HO prostřednictvím soutěží vyhlašovaných ministerstvem školství i na základě předcházejících inspekčních návštěv. ČŠI proto hodnotí kvalitu hudebního vzdělávání velmi dobře.

Pro Jilemnici a její spádovou oblast západní části Krkonoš byly typické malé dílny řemeslníků. Vyučující VO ZUŠ se snaží na tuto tradici navazovat, jejich záměrem je postupně vytvořit vlastní model alternativního přístupu Svět a jeho ztvárnění v materiálu.

Kvalitu vyučování však snižuje nepřilíš vhodné umístění a velikost používaných učeben i nedostatek skladovacích prostor. Současné materiálně-technické podmínky také nedovolují naplňovat stanovené počty žáků ve vyučovaných skupinách.

Od poslední inspekce se vedení školy podařilo alespoň částečně vyřešit personální zajištění výuky HO v předmětech hra na housle a kytaru. V oblasti materiálně-technického zabezpečení vyučování nedošlo k výraznější posunu. Ten lze očekávat sladěním požadavků školy s možnostmi zřizovatele a společným hledáním optimálního řešení pro zlepšení především prostorových podmínek výuky výtvarného oboru.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektoři	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Jan Svoboda	v.r.
Členové týmu	PaedDr. Jana Langerová	v.r.

Další zaměstnanci ČŠI

Kontrolní pracovník Jindřich Novotný

V Jablonci nad Nisou dne 12. listopadu 2002

Datum a podpis ředitelky školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 14. listopadu 2002

Razítko

Ředitelka školy Hana Hauková	Podpis
	v.r.

Dle § 19 odst. 7 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	Zcela mimořádný, příkladný.
Velmi dobrý	Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň.
Průměrný	Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň.
Pouze vyhovující	Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa.
Nevyhovující	Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI

Příslušný orgán státní správy	2. prosince 2002	083 06/02-4017
Zřizovatel	2. prosince 2002	083 06/02-4017

Připomínky ředitelky školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
-----	-----	Připomínky nebyly podány
	-	